

OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ V PRAXI

Číslo 5/2023, ročník III.

Měsíčník SMS - služby s. r. o.

www.dpopro.cz

Zákon o archivnictví je až pozoruhodně konzistentní s obecným nařízením (GDPR)

Všechny archivy, včetně Národního archivu, obsahují obrovské množství osobních údajů. Nakládání s těmito dokumenty má však svá specifika, ve kterých se badatelé a osoby, jichž se archiválie týkají, příliš neorientují. Přístup k údajům v archiváliích upravuje zákon o archivnictví. Jaký je vztah těchto dvou právních předpisů, prozrazuje v rozhovoru Karolína Šimůnková, která se ochraně osobních údajů v archivních činnostech věnovala.

Rozhovor

Kolem propojení ochrany osobních údajů a zákona o archivnictví, vlastně archivnictví jako takového, se stále objevuje celá řada otázek. Ani odborníkům na ochranu osobních údajů není zcela jasné, co vše spadá do práce pověřence v Národním archivu. Je to pouze ochrana údajů, které archiv zpracovává v souvislosti se svým provozem (např. údaje zaměstnanců), nebo i osobní údaje v archiváliích?

Národní archiv, tak jako i ostatní archivy, má pověřence pro ochranu osobních údajů. Obecně platí, a v Národním archivu tomu není jinak, že pověřenec se zaměřuje zejména na poskytování informací a poradenství správci či zpracovateli, včetně zaměstnanců, kteří se na zpracování podílejí. Pověřenec dále monitoruje soulad zpracování s obecným nařízením a dalšími předpisy. Na vyžádání poskytuje také poradenství, pokud jde o posouzení vlivu na ochranu osobních údajů.

Krásné slunečné dny, vážení čtenáři,

je tady květnové číslo časopisu DPO PRO, měsíčníku nejen pro pověřence pro ochranu osobních údajů.

Jaká jsou pravidla ochrany osobních údajů v oboru archivnictví? V této otázce tápou jak badatelé, tak pověřenci pro ochranu osobních údajů. Povídala jsem si o tom se zaměstnankyní Národního archivu Karolínou Šimůnkovou, podle které jsou zákon o archivnictví s obecným nařízením (GDPR) až pozoruhodně konzistentní.

Ve zpravodaji ani tentokrát nechybí aktuální informace o činnosti Spolku pro ochranu osobních údajů. Dozvíte se, že v květnu Spolek ocenil nejlepší pověřence pro ochranu osobních údajů a pokračoval v přednáškové činnosti.

Provádí-li policie pořízení a následné zpracování záznamů, činí tak primárně pro své vlastní účely. To ovšem na druhou stranu neznamená, že již zpracované záznamy nemůže na základě žádosti poskytnout jinému subjektu veřejné správy, pokud je tento oprávněn uve-

dené informace požadovat. Konstatoval to Ústavní soud, když řešil otázku, zda je možné kamerové záznamy pořízené Policií ČR poskytnout správci daně pro účely daňového řízení a za jakých podmínek.

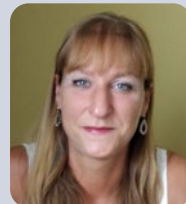
Které profesní údaje náleží do sféry veřejné a povinné subjekty je mohou bez souhlasu dotčených osob poskytovat a zveřejňovat? Touto problematikou se zabývala Veronika Gabrišová.

Nad závěry Evropského soudu pro lidská práva, jejich významem pro praxi obecně a pro Českou republiku zvláště se zamýšlel František Nonnemann.

Ptáte se, zda je to vše? Kdepak. Časopis obsahuje i další informace a inspirativní podněty pro vaši práci.

Ničím nerušené čtení a pohodové dny vám přeje

Eva Janečková,
šéfredaktorka DPO PRO

jů. Pověřenec může vypracovat záznamy o činnostech zpracování. Nedílnou součástí výkonu funkce pověřence je dále spolupráce s Úřadem a působení jako kontaktní místo. Pověřenec může plnit i ostatní úkoly, ale při jejich plnění se nesmí dostat do střetu zájmů s funkcí pověřence.

Národní archiv má také zpracovány záznamy o činnostech zpracování podle čl. 30 odst. 1 GDPR, stejně tak i informace poskytované v případě, že osobní údaje jsou získány od subjektu údajů podle čl. 13 GDPR, a další dokumenty. GDPR se v Národním archivu dotýká zejména provozních činností, protože ukládání archiválií a práce s nimi v případě, že obsahují osobní či citlivé osobní údaje, podléhá několika speciálním úpravám, z nichž některé mají zdroj přímo v GDPR (článek 17 a „právo být zapomenut“, které se neuplatňuje v archivnictví) a výjimky z čl. 15, 16, 18, 19, 20 GDPR upravené v § 78 zákona 499/2004 Sb. Další procesy související s ochranou osobních a citlivých osobních údajů v archiváliích jsou pak v GDPR uvedeny v čl. 89. Jeho implementaci se věnují metodiky publikované ve VMV 91/2022 (DPIA) a VMV 92/2022 (Ochrana osobních a citlivých osobních údajů v archivní praxi).

Je možné požádat podle čl. 15 obecného nařízení (GDPR) o přístup k údajům také v archiváliích?

Čl. 15 GDPR se v archivnictví řeší prostřednictvím § 78 odst. 4 zákona 499/2004 Sb., tedy obecný dotaz podle čl. 15 GDPR „Co o mně v archivu máte?“ je fakticky buď žádostí o rešerši (zplopatněnou), nebo žádostí o nahlížení do archiválií (pokud je dotaz konkrétnější a badatel připraven k návštěvě archivu). Žádost se pak vyřizuje postupy podle zákona 499/2004 Sb., § 34 a následující, nikoliv přímým postupem a dotazem podle GDPR, což je s GDPR v souladu.

Jakým způsobem se řeší, chce-li někdo nahlížet do archiválií, které obsahují osobní údaje ještě žijících lidí?

Zákon 499/2004 Sb. upravuje několik procesů, které jsou rozdílné jednak podle archivních souborů a jednak podle role osoby, která o nahlížení požádá.

Pravidla stručně:

1. Nezpřístupňují se archiválie mladší 30 let, které předtím nebyly zveřejněné. § 37 odst. 1 zákona 499/2004 Sb.
2. Obsahuje-li archiválie osobní údaje, lze tyto zpřístupnit, pokud osoba, o jejíž údaje se jedná (subjekt údajů), souhlasí se zpřístupněním údajů konkrétnímu badateli. Za souhlas se považuje i když se osoba, o jejíž údaje se jedná (subjekt údajů), k žádosti archivu o vyslovení souhlasu nevyjádří. (Detaily viz § 37 odst. 2 zákona 499/2004 Sb.)
3. Obsahuje-li archiválie osobní citlivé údaje, lze tyto zpřístupnit, pokud osoba souhlasí se zpřístupněním údajů konkrétnímu badateli. Pokud se osoba, o jejíž údaje se jedná (subjekt údajů), nevyjádří, má se za to, že nesouhlasí a archiválie se nepřístupní (§ 37 odst. 3 zákona 499/2004 Sb.).
4. Výjimky – tj. archiválie s osobními a osobními citlivými údaji i žijících osob lze zpřístupnit k nahlížení konkrétnímu badateli bez souhlasu subjektu údajů ve fondech vyjmenovaných v § 37 odst. 5 zákona 499/2004 Sb.

Konkrétně se tedy jedná o: „archiválie vzniklé před 1. lednem 1990 z činnosti vojenských soudů a prokuratur všech stupňů, bezpečnostních složek podle zákona o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek, jakož i mimořádných lidových soudů, Státního soudu, Národního soudu a společenských organizací a politických stran sdružených v Národní frontě, na

Karolína Šimůnková

vystudovala právo a historii na Univerzitě Karlově, od roku 2004 pracuje v Národním archivu v Praze, kde se nejprve věnovala předarchivní péči, posléze fondům druhé poloviny 20. století, dále ochraně osobních údajů v archivních činnostech a v poslední době problematice trvalého uložení elektronických dokumentů. Krátce pracovala také na Ministerstvu vnitra, kde se zabývala metodikou spisové služby. Přednáší na FF UK.

archiválie vzniklé z činnosti orgánů německé okupační správy na území odstoupeném Říši i v Protektorátu Čechy a Morava v letech 1938 až 1945, na archiválie, které již byly před podáním žádosti o nahlížení do nich veřejně přístupné, jakož i na archiválie, které byly jako dokumenty veřejně přístupné před prohlášením za archiválie“.

5. Statistické soubory (typicky např. sčítací operáty) lze zpřístupnit jen v anonymizované podobě (§ 37 odst. 6 zákona 499/2004 Sb.).
6. Archiválie se bez ohledu na ochranu osobních a osobních citlivých údajů zpřístupňují původci (def. § 2 písm. d) a § 37 odst. 7 zákona 499/2004 Sb.)
7. Další oprávnění pro další skupiny je uvedeno v § 38 odst. 5 zákona 499/2004 Sb.

V informacích na webových stránkách píšete, že subjekt údajů má podle čl. 17 obecného nařízení (GDPR) právo na výmaz osobních údajů. Právo na výmaz ale nelze uplatnit, pokud jde o zpracování pro účely archivační. Výmaz osobních údajů se dle čl. 17

Další obsah

V květnu Spolek ocenil nejlepší pověřence pro ochranu osobních údajů a pokračoval v přednáškové činnosti	str. 3
Aby policie mohla prostřednictvím kamerových systémů pořizovat záznamy, musí tyto sloužit k plnění jejich úkolů	str. 4
Poskytování profesních údajů: Které informace o úřednících je možné zpřístupnit?	str. 6
Zveřejnění osobních údajů v souvislosti s (ne)placením daní	str. 10
Cloudové služby – výsledky šetření z akce evropského sboru pro ochranu údajů	str. 12

odst. 3 písm. d) obecného nařízení (GDPR) neprovádí v archivních souborech uložených v Národním archivu. Setkáváte se s žádostmi o výmaz údajů z archiválií?

Národní archiv se s touto žádostí, která by vyplývala přímo z GDPR, podle mých informací nesešel.

GDPR pamatovalo na tradiční roli paměťových institucí v evropském prostoru a výjimku z „right to be forgotten“ – tj. právo být zapomenut, neopouštělo na národních úpravách, ale naopak ji přímo uvedlo ve svém vlastním textu.

S aplikací čl. 14 odst. 5 písm. b) obecného nařízení (GDPR) se pověřenci v praxi příliš často nesečkávají. Mohla byste použití tohoto ustanovení blíže vysvětlit?

S aplikací čl. 14 odst. 5 písm. b) v archivech nejsou problémy. Ustanovení je formulováno přiměřeně archivní praxi, takže archivy v jejich činnosti neomezuje, protože informaci

neposkytují v souladu s očekáváními GDPR. Viz „poskytnutí takových informací není možné nebo by vyžadovalo nepřiměřené úsilí; to platí zejména v případě zpracování pro účely archivace ve veřejném zájmu...“ Archivy dokončily implementaci GDPR pod vedením Ministerstva vnitra implementací čl. 89 do vnitřních procesů prostřednictvím metodik publikovaných v VMV 91/2022 (DPIA) a VMV 92/2022 (Ochrana osobních a citlivých osobních údajů v archivní praxi).

Jak složité je aplikovat dohromady obecné nařízení (GDPR) a zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů?

Zákon o archivnictví č. 499/2004 Sb. je až pozoruhodně konzistentní a funkční spolu s GDPR, a to navzdory tomu, že zákon o archivnictví je staršího data vzniku než GDPR. Zákon o archivnictví v tomto smyslu představuje speciální a úplnou právní úpravu, která je dle GDPR ve vyjmenovaných částech možná. Národní právní úprava této možnosti pro oblast archiv-

nictví v plném rozsahu v § 78 odst. 4 a 5 zákona 499/2004 Sb. a stanovením výjimek na čl. 15–16 a 18–21 využila. Čl. 17 má výjimku pro archivnictví uvedenou přímo v textu GDPR. I výjimka z ochrany při nahlížení do archivních souborů podle § 37 odst. 5 zákona 499/2004 Sb. dokáže nalézt svoji oporu v GDPR, konkrétně v recitálu 73 a 158 GDPR.

Křehkou hranici mezi nahlížením do archiválií a zveřejňováním informací z archiválií pak definoval ve svém nálezu č. Pl. ÚS 3/14 Ústavní soud. Tento náleze se týká tehdejšího § 37 odst. 6, což je bez obsahové změny současné ustanovení § 37 odst. 5 zákona 499/2004 Sb.

Rozhovor vedla Eva Janečková

V květnu Spolek ocenil nejlepší pověřence pro ochranu osobních údajů a pokračoval v přednáškové činnosti

Pověřenec pro ochranu osobních údajů roku

Spolek pro ochranu osobních údajů ocenil ve čtvrtek 25. května již popáté nejlepší pověřence jak ze soukromého, tak veřejného sektoru. Jejich jména a více o tom, proč porota ocenila právě je, uvedeme v příštím čísle zpravodaje, neboť do uzávěrky nebyla informace o oceněných dostupná. Víme ale, že se v letošním ročníku sešlo na 30 velmi zajímavých nominací, ze kterých porota vybrala ty pověřence, kteří vykonávají svoji roli opravdu odpovědně a poctivě, pomáhají dotčeným osobám, subjektům údajů, realizovat jejich práva, mají přesah do dalších oblastí a sdílejí své zkušenosti. Více informací naleznete jak na webu Spolku, tak na stránkách [Pověřenec roku](#).

Páteční přednášky a semináře

Další diskusi k aktuální judikatuře a rozhodovací praxi dozorových úřadů uspořádal Spolek v pátek 5. května. Tentokrát se diskutovalo o zajímavých rozhodnutích rakouského dozorového úřadu pro ochranu dat týkajících se ochrany a zpracování osobních údajů online, konkrétně o využití cookies a sociálních sítí. Zabývali jsme se rovněž [předběžnou otázkou](#) českého Nejvyššího správního soudu k Soudnímu dvoru EU týkající se souladu tzv. Národní databáze DNA s pravidly pro zpracování osobních údajů.

S ohledem na legislativní posun v přijetí zákona o ochraně oznamovatelů Spolek pokračoval i v diskusi na téma ochrany osobních dat a jejich zpracování v rámci whistleblowing systémů. Seminář na toto téma uspořádal v pátek 19. května.

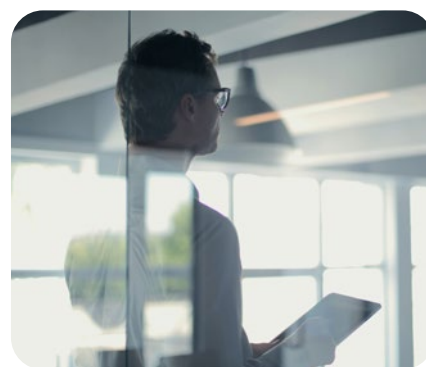
Členové Spolku přednášeli na mezinárodních akcích

Spolek je zakládajícím členem [Evropské federace pověřenců pro ochranu osobních údajů](#), která sdružuje profesní asociace expertů na ochranu soukromí z více než deseti států. A právě v rámci této platformy se Spolek zapojuje i do mezinárodního sdílení zkušeností a prezentací svých výstupů.

Ve čtvrtek 27. dubna se člen Výboru Spolku František Nonnemann zúčastnil online panelu pořádaného portugalskou asociací [APDPO](#), který byl zaměřen na fungování, zkušenosti a výzvy, jimž pověřenci čelí s blížící se novou unijní datovou regulací.

V úterý 9. a ve středu 10. května evropská federace uspořádala [evropský kongres v Berlíně](#). Za Spolek na této akci vystupoval Michal Nulíček s příspěvkem na téma Data Act.

A na konci května, konkrétně ve dnech 24. až 26. května, se v Bruselu konal již 16. ročník konference [Computers, Privacy and Data Protection](#). Na ni vystoupil opět František Nonnemann v panelu s názvem „Nová evropská

digitální legislativa a její vliv na roli pověřenců pro ochranu osobních údajů“.

Bližší informace a výstupy z těchto zajímavých akcí přinese Spolek na svém webu a v některých dalších číslech DPO PRO.

Veřejná konzultace Úřadu pro ochranu osobních údajů

Český dozorový úřad, [Úřad pro ochranu osobních údajů](#), připravil návrh metodiky pro aplikaci obecného nařízení o ochraně osobních údajů na kamerový systém, včetně online kamer. Spolek se v rámci veřejné konzultace k této metodice rovněž vyjádřil a zdůraznil některé body, které by, podle zkušeností jeho členů, bylo vhodné upřesnit či doplnit, aby metodika skutečně efektivně přispěla k ochraně práv dotčených osob při využívání kamer.

Aby policie mohla prostřednictvím kamerových systémů pořizovat záznamy, musí tyto sloužit k plnění jejích úkolů

Letos 14. února se Ústavní soud ve svém nálezu IV.ÚS 2621/22 zabýval otázkou, zda a za jakých podmínek je možné poskytnout správci daně pro účely daňového řízení kamerové záznamy pořízené Policií ČR.

Skutkové okolnosti posuzované věci a obsah napadeného rozsudku

Z ústavní stížnosti, napadeného rozsudku, vyžádané kasační stížnosti a vyžádaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) ze dne 1. 6. 2020, č. j. 15 Af 2/2017-30, který byl předmětem přezkumu v řízení před Nejvyšším správním soudem, se podává, že stěžovatel podal přiznání k dani z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) za zdaňovací období 4. čtvrtletí roku 2015, v němž vykázal nadměrný odpočet, který pozdějším podáním navýšil z důvodu nákupu automobilu pro potřeby svého podnikání, což doložil daňovým dokladem s datem uskutečnění zdanitelného plnění dne 15. 7. 2015. Na výzvu Finančního úřadu pro Ústecký kraj (dále jen „správce daně“) stěžovatel předložil knihu jízd vozidla za období od 7. 7. 2015 do 11. 3. 2016. Správce daně od prodejce vozidla zjistil, že vozidlo bylo stěžovateli předáno dne 17. 7. 2015. Správce daně dne 6. 4. 2016 vyzval Policii České republiky (dále jen „policie“) k poskytnutí informací o pohybu daného motorového vozidla za období uvedené v knize jízd. Tyto poskytnuté informace neodpovídaly údajům uvedeným v knize jízd, proto správce daně dospěl k závěru, že stěžovatel neprokázal naplnění podmínek pro vznik nároku na odpočet DPH, jelikož neprokázal použití vozidla k ekonomické činnosti. Platebním výměrem ze dne 1. 6. 2016, č. j. 1500011/16/2501-50521-506383, správce daně vyměřil stěžovateli nadměrný odpočet ve výši 413 499 Kč. [2]

Nejvyšší správní soud napadeným rozsudkem zamítl kasační stížnost stěžovatele proti rozsudku krajského soudu. V odůvodnění uvedl, že ze zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o policii“), vyplývá, že policie může pořizovat kamerové záznamy sloužící k zabezpečení veřejného pořádku v dopravě, a to např. tzv. automatickou kontrolou vozidel, která zaznamenává údaje o konkrétních registračních značkách vozidel. S ohledem na datum vyžádání záznamů (6. 4. 2016) a období zaznamenaného pohybu vozidla (od 1. 7. 2015 do 30. 3. 2016) bylo podle soudu zřejmé, že policie již danými záznamy v době výzvy správce daně disponovala. Pořídila je pro svoji činnost a následně je na základě výzvy poskytla správci daně. Nejvyšší správní soud tak nesouhlasil s námitkou stěžovatele, že policie záznamy o pohybu stěžovatelova vozidla pořídila až na výzvu správce daně, tedy primárně pro účely daňového řízení. Podle

soudu byl správce daně oprávněn dané záznamy od policie požadovat, neboť šlo o údaje nezbytné pro správu daní a policie je bezpečnostním sborem povinným takové údaje správci daně na výzvu poskytnout. Zároveň správce daně oslovil policii až poté, co od stěžovatele obdržel knihu jízd, která však z důvodu data první jízdy, jež předcházelo jeho převzetí vozidla, nepůsobila věrohodně. [5]

Argumentace stěžovatele

Stěžovatel připomíná, že již v žalobě namítal, že zpracování požadované informace (o pohybu konkrétního vozidla v konkrétním období a na konkrétní komunikaci) pro potřeby správce daně neodpovídá § 60 zákona o policii. Krajský soud dospěl k závěru, že správce daně byl oprávněn si od policie záznamy z kamer zachycujících pohyb vozidla vyžádat a následně použít jako důkaz zpochybňující tvrzení daňového subjektu o užití automobilu pro zajištění ekonomické činnosti. Podle stěžovatele měl krajský soud přistoupit ke zpochybnění oprávnění police k provedení záznamu, což neučinil. [6]

Nejvyšší správní soud se podle stěžovatele nevyjádřil k námitce vznesené v kasační stížnosti, neboť v ní nenamítal, že by policie neměla oprávnění pořizovat záznamy (§ 62 zákona o policii), ale předmětem kasační stížnosti bylo jeho tvrzení, že policie zpracovala předmětné záznamy primárně pro daňové účely na základě výzvy správce daně. Protože se Nejvyšší správní soud nezabýval touto námitkou, porušil stěžovatelovo právo na spravedlivý proces (sc. na soudní ochranu). [7]

Průběh řízení před Ústavním soudem

Soudce zpravodaj postupem podle § 42 odst. 4 zákona o Ústavním soudu zaslal ústavní stížnost k vyjádření účastníkovi a vedlejšímu účastníkovi řízení. [9]

Nejvyšší správní soud ve vyjádření uvedl, že nedošlo k porušení čl. 36 odst. 1 Listiny, protože stěžovatelovu kasační stížnost projednal a o věci rozhodl. Ke stěžovatelově výtce, že se nevyjádřil k problematice zpracování záznamů pro potřeby správce daně, odkázal na body 12 až 15 odůvodnění napadeného rozsudku, z nichž vyplývá, že policie měla předmětné záznamy k dispozici pro svoje vymezené činnosti a až následně na výzvu správce daně mu již zpracované záznamy poskytla. Nejvyšší správní soud shledal, že správce daně byl oprávněn dané záznamy od policie požadovat a v daňovém řízení je použít jako důkaz. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud navrhl, aby Ústavní soud odmítl ústavní stížnost jako zjevně neopodstatněnou, případně ji zamítl. [10]

Podle vedlejšího účastníka vyplývá z právního posouzení Nejvyššího správního soudu, že u stěžovatele jde pouze o „slovíčkaření“, neboť sice v kasační stížnosti rozporoval „zpracování“ kamerových záznamů policií pro účely správce daně, nicméně taktéž rozporoval „oprávnění policie k provedení záznamu“, tj. to, že policie tyto záznamy údajně pořídila až na výzvu správce daně, nikoli pro své vlastní účely. Přitom kasační stížnost stěžovatele směřovala proti závěru krajského soudu, který v odůvodnění rozsudku uvedl, že policie pořídila a zpracovala záznamy pro své

vlastní účely, a nikoli pro účely správce daně, a tyto zpracované záznamy poté pouze poskytl na výzvu správci daně. Vedlejší účastník navrhl odmítnutí ústavní stížnosti jako zjevně neopodstatněné. [11]

Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08 (N 26/52 SbNU 247), konstatoval, že není porušením práva na spravedlivý proces, nebudují-li obecné soudy „vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“. To se však v posuzované věci nestalo. Nejvyšší správní soud nedostal své povinnosti náležitě odůvodnit ústavní stížností napadený rozsudek. [15]

Podle § 60 odst. 1 zákona o policii „Policie zpracovává v souladu s tímto zákonem a jiným právním předpisem informace včetně osobních údajů v rozsahu nezbytném pro plnění svých úkolů.“, a § 62 odst. 1 téhož zákona stanoví, že „Policie může, je-li to nezbytné pro plnění jejich úkolů, pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy osob a věcí nacházejících se na místech veřejně přístupných a zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu úkonu.“ [16]

V kasační stížnosti stěžovatel namítal, že „zpracování požadované informace (pohybu konkrétního vozidla, v konkrétním období a na konkrétní komunikaci) pro potřeby správce daně neodpovídá § 60 zák. č. 273/2008 Sb. [...] v daném případě ke zpracování záznamů (§ 60 odst. 1 zákona o policii) došlo primárně pro účely správce daně na základě správcovy výzvy [...] Nejedná se tak o případ, kdy zpracování záznamů bylo číněno primárně pro vlastní účely policie. Ze závěru soudu je podle

stěžovatele nepochybné, že podle § 60 odst. 1 zákona o policii primárně nelze poskytnout jinému subjektu veřejné správy záznamy zpracované pro jeho účely.“ Stěžovatel tak namítal, že zpracování záznamů podle § 60 odst. 1 zákona o policii bylo provedeno pro účely správce daně, nikoliv pro účely policie, a tedy podle daného ustanovení není možné poskytnout záznamy zpracované pro účely policie. [17]

Nejvyšší správní soud k dané námitce uvedl, že policie byla podle § 62 odst. 1 zákona o policii oprávněna pořídit dané záznamy. Tyto záznamy pořídila předtím, než o ně požádal správce daně, proto nesouhlasil s námitkou stěžovatele, že „policie záznamy o pohybu stěžovatelova vozidla pořídila až na výzvu správce daně, a tedy primárně pro účely daňového řízení“. [18]

Ústavní soud souhlasí s tvrzením stěžovatele uvedeným v ústavní stížnosti, že tuto námitku stěžovatel v kasační stížnosti nevznesl. Stěžovatel nenamítal, že policie pořídila záznamy na výzvu správce daně, ale že je zpracovala až na jeho výzvu. Ustanovení § 62 odst. 1 zákona o policii dává policii oprávnění pořizovat (záznamy) ve významu opatřit či obstarat (záznamy), tedy prvotně zaznamenat určité skutečnosti, zatímco § 60 odst. 1 upravuje oprávnění policie zpracovávat informace (např. i dané záznamy). Podle komentáře k zákonu o policii se zpracováním rozumí „jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace.“ (VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky: komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014, str. 243).

Namítal-li stěžovatel v kasační stížnosti, že zpracování záznamů nebylo učiněno pro účely policie, ale pro účely správce daně, je nutné přiznat této úvaze určitou logiku, jelikož policie musela minimálně utřídit záznamy do doby, které správce daně vyžadoval, a zejména mu je následně musela předat, což je minimálně podle uvedeného komentáře i smyslu vznesené kasační námítky, již zpracování informací podle § 60 odst. 1 zákona o policii. Minimálně toto předání záznamů policii správci daně zjevně nemohlo být učiněno pro vlastní účely policie. Nejvyšší správní soud se tak významově minul s námitkou, kterou stěžovatel vznesl v kasační stížnosti, reagoval na něco jiného a vznesenou námitku nevypořádal. [19]

Danou otázku je nutno posoudit komplexně se všemi možnými dopady

Ústavní soud tak nepředjímá, jak na danou, dosud neřešenou, námitku Nejvyšší správní soud bude reagovat, ani nezavazuje Nejvyšší správní soud, že názor uvedený v komentáři k zákonu o policii je jediný správný. Je však třeba upozornit na to, že danou otázku je nutno posoudit komplexně se všemi možnými dopady do ústavně zaručených práv kontrolovaných osob. Nejvyšší správní soud se tak bude muset zabývat otázkou, zda zákonné zmocnění policie dané v § 60 odst. 1 zákona o policii skutečně umožňuje poskytnout záznamy jiným orgánům veřejné správy (zda je dostatečná úprava informační povinnosti podle § 57 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád). Dospěje-li k závěru, že takto policie může postupovat, bude třeba uvážit, zda takové oprávnění není v rozporu s některými z ústavně zaručených práv, zejména s právem na soukromí a právem na informační sebeurčení podle čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny. [20]

K dané otázce se vyjádřil krajský soud v rozsudku – přezkoumávaném na základě kasační stížnosti – č. j. 15 Af 2/2017-30, když uvedl, že „aby policie mohla prostřednictvím kamerových systémů pořizovat záznamy, musí tyto sloužit k plnění jejich úkolů. Jedním z takových je i zabezpečení veřejného pořádku v dopravě, kdy pomocí kamer dochází ke sledování pohybu vozidel na pozemních komunikacích (např. pro případ dopravních nehod, prošetřování přestupkového jednání či jako podklad pro ověření určitých skutečností v rámci trestního řízení). Provádí-li tedy policie pořízení a následné zpracování záznamů, činí tak primárně pro své vlastní účely, k nimž je s ohledem na již zmíněnou úřední licenci zmocněna zákonem. To ovšem na druhou stranu neznamená, že již zpracované záznamy nemůže na základě žádosti poskytnout jinému subjektu veřejné správy, pokud je tento oprávněn uvedené informace požadovat.“ Jde však o pouhé konstatování, podle něhož policie může poskytnout subjektům veřejné správy záznamy, které již pořídila, aniž by to bylo ve smyslu výše nastíněných ústavněprávních úvah řádně odůvodněno. [21]

Zpracovala Eva Janečková

Poskytování profesních údajů: Které informace o úřednících je možné zpřístupnit?

Právo na informační sebeurčení je ústavně zaručeno v čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a znamená, že má „každý právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě“. Ani při výkonu našich profesí, úřední (pracovní) činnosti, nepřicházíme o právo rozhodovat o tom, jaké osobní údaje a komu zpřístupníme.¹⁾ Pokud ale zákon ukládá povinnost určité údaje zpřístupnit, nemáme zpravidla možnost to ovlivnit.

Které profesní údaje náleží do sféry veřejné a povinné subjekty je mohou bez souhlasu dotčených osob poskytovat a zveřejňovat?²⁾ Jak se může na šíření těchto údajů podílet žadatel o informace? Jako vodítko k odpovědím na tyto otázky opět poslouží stanoviska soudů a veřejného ochránce práv.

Kdy lze poskytnout profesních údaje?

Osobní údaje vypovídající o veřejné nebo úřední činnosti, funkčním nebo pracovním zařazení veřejně činných osob, funkcionářů a zaměstnanců veřejné správy lze poskytnout podle § 8a odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Poskytnutí těchto osobních údajů je možné, jsou-li kumulativně splněny tři podmínky:

1. Osobní údaj se musí týkat v zákoně zmíněného subjektu údajů, tj. veřejně činné osoby (typicky soudce³⁾ či advokát při zastupování svých klientů⁴⁾, veřejných funkcionářů⁵⁾ anebo zaměstnanců veřejné správy.⁶⁾

S osobami, jichž se poskytnutá informace týká a jež by mohly být dotčeny ve svém právu na informační sebeurčení, povinné subjekty jednají jako s **dotčenými osobami** dle § 27 odst. 2

správního řádu⁷⁾ a o poskytnutí osobních údajů je vyrozumí ve smyslu článku 13 a 14 Obecného nařízení o ochraně osobních údajů.

2. Osobní údaj vypovídá o veřejné nebo úřední činnosti, funkčním nebo pracovním zařazení (v souhrnu tedy o profesním, nikoliv soukromém životě).

Údaje o funkčním nebo pracovním zařazení zahrnují informace o tom, že konkrétní

- 1) Srov. náleží Ústavního soudu ze dne 20. 11. 2002, sp. zn. I. ÚS 512/02. „Jen osoba sama je oprávněna rozhodnout o tom, jaké údaje o sobě poskytne včetně údajů o své pracovní či ekonomické aktivitě, pokud zákon neukládá v tomto směru osobě povinnost tak, jak to předvídá čl. 4 odst. 1 Listiny.“
- 2) Tématicky navazuje na článek Nahrávání úředních osob? Co na sebe nechcete prozradit, nikomu nesděluje (zveřejněn v dubnovém čísle DPO PRO 2023/04).
- 3) Ústavní soud dospěl k závěru, že profesionální sféra soudců náleží do sféry veřejné, přičemž její součástí jsou veškeré aspekty osobnosti soudce, které mohou mít objektivní souvislost s výkonem jeho funkce, včetně členství v KSČ. Srov. náleží Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10 (č. 223/59 SbNU 217). Nejvyšší správní soud pak obdobné závěry vyvodil u ředitele krajské správy Policie ČR. Srov. rozsudek NSS ze dne 17. dubna 2020, čj. 5 As 170/2019-30. Činnost Policie ČR lze nepochybně vnímat jako věc veřejnou. K plnění všech zákonem svěřených úkolů je nezbytné, aby ve společnosti vzbuzovala patřičnou míru autority, respektu, ale také důvěry v řádné plnění všech úkolů jí svěřených. To však může být stejně jako v případě soudců narušeno tím, že tato složka bude údaje o členství svých příslušníků v KSČ, tedy v organizaci, jež představovala samotný základní kámen totalitního režimu, zatajovat a odmítne je transparentně zveřejnit.
- 4) Srov. rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2018, čj. 4 As 330/2018 k poskytování informací o kárném provinění advokáta: „kárně obviněný se dopustil projednávaného kárného provinění jako advokát (zástupce) oznamovatele v průběhu veřejného hlavního líčení. Zastupování klientů při soudních jednáních představuje typickou činnost advokáta, při níž vystupuje veřejně. Na takto vystupujícího a jednajícího advokáta je tudíž třeba obdobně jako na soudce nahlížet jako na veřejně činnou osobu, o jejíž činnosti má právo být veřejnost informována. S uvedeným koresponduje skutečnost, že seznam advokátů je veřejný, včetně kontaktních údajů na advokáty, a je veřejně přístupný na internetových stránkách žalované (ČAK).“
- 5) Srov. § 2 zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů.
- 6) Zaměstnancem veřejné správy, tj. úřední osobou není zaměstnanec dopravního podniku hl. města Prahy (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2020, čj. 5 A 200/2016-47): „Za zaměstnance veřejné správy lze bezpochyby považovat zaměstnance, kteří jsou ve služebním poměru ke státu (dle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, dle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, dle zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání) nebo pracovním poměru k územně samosprávnému celku

- (dle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků). V obecné rovině lze konstatovat, že na zaměstnance veřejné správy jsou kladeny zvýšené nároky týkající se jejich odbornosti, profesionality, nestrannosti a loajality. Zaměstnancům veřejné správy je uložena povinnost mlčenlivosti a omezena jsou i některá jejich práva (například právo podnikat). Na druhou stranu tyto zvýšené nároky a povinnosti jsou vyváženy různorodými výhodami, například právem na plat a zejména platový postup či uzavírání pracovního vztahu v zásadě na dobu neurčitou. Zaměstnanci veřejné správy zpravidla nevystupují vůči veřejnosti v rovném postavení, nýbrž autoritativně, mohou jim ukládat povinnosti na základě zákona a tyto povinnosti mohou zákonem stanoveným způsobem i vynucovat.“ Na členy rozkladových komisí, kteří nejsou současně zaměstnanci ministerstva nebo ústředního správního úřadu, u něhož rozkladová komise plní roli poradního orgánu, nelze nahlížet jako na veřejně činné osoby, funkcionáře či zaměstnance veřejné správy, neboť rozkladové komise o podaných rozkladech věcně nerozhodují, jejich návrhy nejsou pro ministra financí závazné. Srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 10. 2012, čj. 6 As 146/2012.
- 7) Srov. platový rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, čj. 8 As 55/2012 (bod 109-10) a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014 čj. 1 As 189/2014-50 (bod 26-27): „V daném kontextu se na ně tedy vztahuje především ustanovení § 4 odst. 4 správního řádu, podle něhož správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy. Z uvedeného ustanovení vyplývá především povinnost povinného subjektu informovat bez zbytečného prodlení tyto osoby, že hodlá poskytnout informace, které se jich mohou dotknout, a právo potenciálně dotčených osob se k tomu vyjádřit. Je pak na povinném subjektu, aby případné vyjádření takových osob reflektoval a vyvodil z něho eventuálně důsledky pro svůj další postup.“ Pochopitelně míra dotčení práva na soukromí včetně práva na informační sebeurčení může být v případě poskytování informací různá. Požadavek na komunikaci s dotčenou osobou se může jevit nadbytečný např. při poskytování odpovědí na otázku typu, jak dlouho konkrétní osoba na úřadě pracuje, jakou pozici vykonává. Ačkoliv zákon fakticky prolamuje ochranu soukromí při poskytování profesních údajů, domnívám se, že to neznamená, že by dotčeným osobám bylo odepřeno právo „vědět o tom“. Vyrozumění zaměstnance o tom, že konkrétní informaci zaměstnavatel poskytne, je dle mého přesvědčení projevem respektu k právu na informační sebeurčení zaměstnance.

osoba zastává konkrétní funkci nebo je zařazena na určitou pracovní pozici při výkonu veřejné správy. Funkční a pracovní zařazení vyplývá z organizačních předpisů příslušného orgánu veřejné správy a z popisu práce konkrétního zaměstnance. Takovými údaji jsou zejm. údaje, do kterého referátu, odboru, oddělení je příslušný zaměstnanec zařazen, kdo je jeho přímým nadřízeným, zda je vedoucím zaměstnancem, zda řídí jiné zaměstnance.⁸⁾

Od funkčního nebo pracovního zařazení je třeba odlišit pojmy „veřejná anebo úřední činnost“. Ani v tomto případě zákon nevynechává, o jakou činnost se jedná. Interpretovat šíři této činnosti můžeme pomocí rozsudku Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2005 I. ÚS 453/03, který mj. uvádí: „Věcí veřejnou jsou veškeré agendy státních institucí, jakož i činnost politiků místních i celostátních, úředníků, soudců, advokátů, popř. kandidátů či čekatelů na tyto funkce. Tyto veřejné záležitosti, resp. veřejná činnost jednotlivých osob, mohou být veřejně posuzovány.“

Veřejnou a úřední činností je tedy výkon agendy státních institucí, včetně agendy orgánů územní samosprávy a s ní související činnost úředníků.⁹⁾

3. Povinný subjekt profesní údaje poskytne, pokud při posuzování žádosti nedospěje k závěru, že ochrana soukromí subjektu údajů převažuje nad veřejným zájmem na poskytnutí informace.¹⁰⁾

Právo na informace je politické právo; ne jedná se o právo jednotlivce žádat informace pouze pro svou individuální potřebu, poskytování informací neslouží k uspokojení individuálních práv, oprávněných zájmů, ale primárně k veřejné kontrole, potřebě veřejnosti, do role jejíhož zástupce se žadatel podáním své žádosti de facto staví.¹¹⁾ Povinný subjekt

při posuzování žádosti nezkoumá konkrétní zájem žadatele, ale to, zda existuje veřejný zájem na poskytnutí informace (existenci veřejného zájmu na poskytování vybraných profesních údajů lze usuzovat už z toho, že zákonodárce s poskytováním těchto informací a priori počítá: „povinný subjekt poskytne osobní údaje o...“) a zda nad ním nepřevažuje zájem na ochraně soukromí dotčených osob.

Které profesní údaje lze poskytnout?

Typickými profesními osobními údaji, které lze (i bez souhlasu dotčené „úřední“ osoby) poskytnout a zveřejnit prostřednictvím webových stránek povinného subjektu, jsou: jméno, příjmení, titul, funkční a pracovní zařazení¹²⁾, pracovní e-mail, telefon, náplň práce.

Rozhodovací praxe soudů rovněž potvrdila, že existuje veřejný zájem na poskytnutí protokolu včetně podpisu zaměstnance orgánu státní správy při výkonu státní správy.¹³⁾

Podle metodiky Ministerstva vnitra¹⁴⁾ lze poskytnout informace o tom, **zda byla určitému pracovníkovi vyplacena odměna a jaké byly důvody této odměny**. Ministerstvo to vysvětluje tím, že: „Podle § 134 zákóníku práce může zaměstnavatel za úspěšné splnění mimořádného nebo zvláště významného pracovního úkolu poskytnout zaměstnanci odmě-

nu. Pokud vyjdeme z předpokladu, že zaměstnanci, resp. veřejně činné osobě nebo funkcionáři může být v odůvodněných případech (za splnění nadstandardního úkolu), vyplacena povinným subjektem odměna, měly by být konkrétní důvody žadateli v zásadě sděleny. Lze na ně totiž pohlížet jako na osobní údaje, které vypovídají o veřejné nebo úřední činnosti dotčené osoby – srov. § 8a odst. 2 informačního zákona. Důvody pro poskytnutí odměny vyplývají z výsledků veřejné nebo úřední činnosti dotčené osoby, tudíž spolu úzce souvisí,¹⁵⁾ přičemž jejich význam pro provedení veřejné kontroly nad hospodařením s finančními prostředky určenými na odměňování zaměstnanců veřejné správy, veřejně činných osob a funkcionářů je nepochybnitelný.“

Informace o vzdělání, osobní způsobilosti a odborné praxi

Rozhodovací praxe soudů potvrdila, že existuje veřejný zájem na poskytnutí osobních údajů vypovídajících o **osobní způsobilosti příslušníka bezpečnostního sboru**,¹⁶⁾ **dosazeném vzdělání a odborné praxi zaměstnanců veřejné správy** (zahrnující informace o vystudované vysoké škole, studijním oboru, získání akademických titulů), neboť předmětné informace vypovídají o základních předpokladech

8) Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010-79, čj. 5 As 57/2010-79.

9) Srov. stanovisko č. 1/2007 k aplikaci práva na ochranu osobních údajů při poskytování informací o činnosti orgánů veřejné správy, dostupné zde: https://www.uoou.cz/files/stanovisko_2007_1.pdf

10) Poskytnutí osobních údajů je nezbytné pro uskutečnění oprávněných zájmů třetí strany (žadatele o informace) ve smyslu článku 6 odst. 1 písm. f) Obecného nařízení o ochraně osobních údajů.

11) Srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 26. 2. 2020, čj. 48A 147/2017-70 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2020, čj. 6 As 63/2020-18.

12) Srov. zprávu o šetření ochránce ze dne 1. února 2017 a závěrečné stanovisko ze dne 12. října 2017, sp. zn. 5850/2016/VOP, dostupné: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/5858> Informace o pracovním zařazení osoby podílející se na výkonu veřejné moci (v daném případě o zařazení k dopravnímu inspektorátu územního odboru krajského ředitelství Policie ČR) tvoří součást profesní sféry jejího života. Veřejný zájem na poskytnutí takových informací převažuje nad zájmem na ochraně soukromí dotčených osob.

13) Srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2014, č. j. 7 Af 46/2010-54: „Žalovaný nebyl oprávněn odepřít informaci v rozsahu údajů obsahujících jména a příjmení zaměstnanců kontrolujícího a kontrolovaného státního orgánu s jejich podpisy v protokolu o kontrole.“

14) [Ke stažení zde](#)

15) **Naopak údaj o výši odměny není údajem o funkčním nebo pracovním zařazení, ani nevypovídá o veřejné anebo úřední**

činnosti příslušného zaměstnance. O takových skutečnostech vypovídají informace o tom, jaká rozhodnutí zaměstnanec zpracovával, na jakých projektech se podílel, kolik má tento zaměstnanec zpracovaných případů, jak dlouho případy zpracovává, tj. informace o tom, jakým způsobem zaměstnanec veřejné správy svou práci vykonává, nikoli však již za jakou odměnu. Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010-79, čj. 5 As 57/2010-79.

16) Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2010, čj. 7 As 47/2010-62: „Osobnostní způsobilost příslušníka bezpečnostního sboru k výkonu služby je jedním ze zákonných předpokladů k výkonu služby v tomto sboru. Požaduje-li žadatel po povinném subjektu informaci, zda byla u konkrétního celníka v době trvání služebního poměru ověřována osobnostní způsobilost k výkonu služby a současně žádáno toliko o sdělení „Ano“ či „Ne“, případně, kdy se tak stalo, není v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, odmítnout poskytnutí takové informace s poukazem na povinnost ochrany osobnostních dat. Je tomu tak proto, že podání takové informace nespěchá proti soukromí příslušníka ozbrojeného sboru (z informace nelze zjistit z jakého konkrétního důvodu se podrobil příslušník zjišťování osobnostní způsobilosti a s jakým výsledkem).“

Obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2013, č. j. 1 As 31/2012-31: „Pouhé sdělení, zda bylo provedeno posouzení osobnostní způsobilosti, nijak zdravotní stav příslušníka bezpečnostního sboru nekvifikuje, neboť samotné posouzení není vázáno výhradně na zdravotní důvody (např. stanovení příslušníka jiného bezpečnostního sboru na volné služební místo, přijetí do služebního poměru). Jinak řečeno z provedeného posouzení nelze přímo dovodit změnu zdravotního stavu subjektu.“

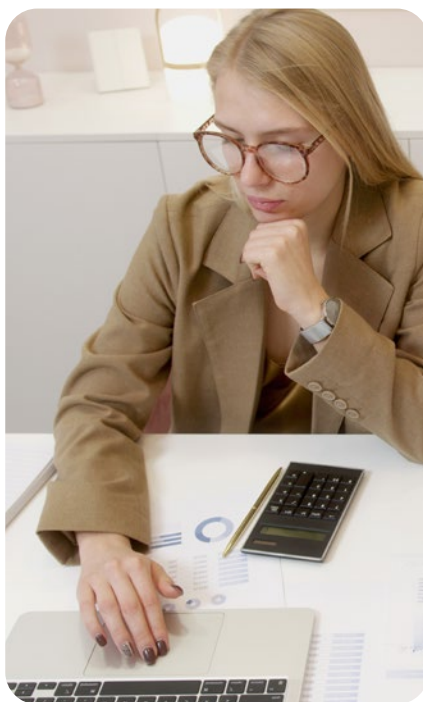

pro výkon zastávané funkce ve veřejné správě (bezpečnostním sboru).¹⁷⁾

V této souvislosti se objevují (často neodůvodněné) **obavy úředních osob ze zneužití poskytnutých informací**. Zpravidla argumentují, že žadatelé podávají žádosti v souvislosti se zahájením (vedením) přestupkového řízení. Takovou argumentaci ale Nejvyšší správní soud odmítl¹⁸⁾:

„Zveřejnění informace o dosaženém vzdělání a odborné praxi za běžných okolností nepředstavuje žádnou podstatnou újmu. Nedotýká se výsostně intimního nebo osobního prostoru. Nelze ji považovat ani za informaci, která by dotčenou osobu nějak urážela nebo snižovala její lidskou důstojnost. Sama o sobě tato informace nemá negativní informační obsah. Negativní konotaci by mohla získat např. tehdy, pokud by dosažené vzdělání a odborná praxe zcela zjevně neodpovídaly pozici, kterou zaměstnanec veřejné správy zastává. V takovém případě by ovšem bylo zcela namístě na takovou skutečnost upozornit a podrobit ji veřejné diskusi...“

„Jestliže je možné poskytovat informace o dosaženém vzdělání a odborné praxi zaměstnanců veřejné správy, a to za účelem rozpoutání veřejné diskuse coby veřejné kontroly, **nelze jen na základě toho, že někdo podal žádost o informace z důvodu jím provedené kontroly činnosti určité osoby; dovozovat, že se jedná o zneužití práva**. Pokud totiž poskytování těchto informací má vést ke kontrole činnosti orgánů veřejné moci ... , nelze tento účel a cíl popřít tím, že je zneužitím práva na informace, pokud je motivací žadatele jeho názor o nekompetentnosti určité úřední osoby, což si následně hodlá ověřit právě předmětnou žádostí o informace. Jestliže by Nejvyšší správní soud akceptoval argumentaci stěžovatele, a priori by tím vyloučil žádosti o informace podané poté, co úřední osoby jednaly vůči žadateli způsobem, který žadatel považoval za nesprávný či neprofesionální, čímž by vlastně vyprázdnil výše citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 8 As 12/2015-46, **jelikož akceptovatelnou žádostí by byla pouze taková, která by byla podána teprve předtím, než žadatel vstoupil do kontaktu s příslušnou osobou**. Nejvyšší správní soud proto sou-

hlasí se žalobcem, že samotná skutečnost, že žadatel o informace nesouhlasí s výsledky činnosti úřední osoby v jiné věci, nezakládá důvod pro konstatování zneužití práva v případě, kdy žadatel o takové úřední osobě žádá informace o jejím vzdělání a odborné praxi.“ (zvýraznění doplněno)

Soud nevyloučil, že by bylo možné žádost odmítnout, pokud by požadované informace měly za cíl poškodit legitimní zájmy těch, o nichž se informace poskytují (např. je šikanovat, vydírat, vyprovokovat vůči nim nenávisť apod.), takové skutečnosti však musí být při odmítání informací řádně doloženy. Takovým důkazem nemůže být blíže nerozvedená negativní zkušenost, kterou dotčená úřední osoba zmiňuje.¹⁹⁾

Poskytování informací o protiprávním jednání při výkonu veřejné nebo úřední činnosti

Při kolizi práva na informace s právem na soukromí úředních osob je třeba zkoumat, zda je

skutečně v obecném veřejném zájmu zveřejnění jména a příjmení osob, které se dopustily v prostorách orgánu veřejné moci určitého jednání. Rozhodující přitom není to, zda k jednání došlo v prostorách veřejného orgánu a v pracovní době jeho zaměstnanců, ale zda k němu došlo při výkonu veřejné moci či úřední činnosti.²⁰⁾

Veřejný ochránce práv považuje za zcela legitimní poskytování **informace o tom, zda se konkrétní veřejný funkcionář (ne)dopustil porušení zákona o střetu zájmů, jakým způsobem zákon porušil včetně informace o tom, jak správní orgán procesně naložil s oznámením přestupku**, včetně informace o (ne)vině a uložené sankci.²¹⁾

Zákon o střetu zájmů ukládá veřejně činným osobám povinnost právě na základě jejich veřejného působení. Tyto povinnosti by tedy těmto osobám nevznikly, pokud by veřejným funkcionářem dle tohoto zákona nebyly. Je to právě skutečnost, že osoba je veřejným funkcionářem, která zakládá její povinnost poskytovat údaje dle zákona o střetu zájmů. Porušení této povinnosti tedy přímo a úzce souvisí s jejím postavením coby osoby veřejně činné. Informace o výsledku projednávání tohoto typu přestupku tedy vypovídají o veřejné činnosti veřejného funkcionáře.

Názor ochránce potvrdil i Nejvyšší správní soud²²⁾, když uvedl, že „zveřejnění výsledku řízení o přestupku podle zákona o střetu zájmů má svůj nepopiratelný význam nejen, když je osoba čelící obvinění uznána vinou, ale i tehdy, skončí-li řízení jiným výsledkem, např. odložením věci... (...) Je totiž velmi důležité nebránit zaměření hledáček veřejné kontroly i na konkrétní důvody, jimiž správní orgán podepřel své rozhodnutí o odložení věci podezření ze spáchání přestupku podle zákona o střetu zájmů.“

„Účel zákona o střetu zájmů i účel zákona o svobodném přístupu k informacím jsou velmi blízké, oba totiž slouží k zajištění kontroly řádného výkonu veřejné správy. Zveřejnění výsledku řízení o přestupku podle zákona o střetu zájmů má svůj nepopiratelný význam nejen, když je osoba čelící obvinění uznána vinnou, ale i tehdy, skončí-li řízení jiným výsledkem, např. odložením věci jako v tomto případě. Je totiž velmi důležité ne-

17) Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 8 As 12/2015-46, č. 3310/2015 Sb. NSS: „Informace o dosaženém vzdělání a odborné praxi zaměstnanců veřejné správy patří do rozsahu pojmu „veřejná a úřední činnost“ (...). Zájem na transparentnosti veřejné správy a její kontrole existuje nejen u osob, které reprezentují daný úřad navenek a s nimiž si veřejnost spojuje daný úřad na základě jejich vystupování v médiích, ale i u dalších osob, které se na výkonu veřejné správy podílejí.“ Nejvyšší správní soud po provedení testu proporcionality dovedl, že „poskytnutí požadovaného typu informací o zaměstnancích veřejné správy převažuje nad zájmem na ochraně soukromí dotčených osob.“ Obdobně rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2019, čj. 11 A 263/201-35, rozsudek ze dne 6. 1. 2016, č. j. 5 A 1/2014-93, rozsudek ze dne 10. 5. 2018, čj. 5 A 210/2014-84, rozsudek ze dne 14. 5. 2019 čj. 11 A 263/2018, rozsudek ze dne 21. 9. 2022 čj. 3 A 161/2019 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2018 čj. 6 As 189/2017-32 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2018 čj. 10 As 345/2017. I když v posuzovaných případech Městský soud v Praze rozhodl ve prospěch poskytnutí údajů o dosaženém vzdělání, připouští, že „právo na informace o vzdělání

zaměstnanců veřejné správy není zcela bezbřehé. Nelze tudíž kategoricky a bez dalšího uzavřít, že informace o dosaženém vzdělání zaměstnanců veřejné správy musí být poskytnuty. Správní orgány jsou povinny vždy vážit, zda právo žadatele na informace převáží nad právem dotčené osoby na ochranu soukromí a zda požadované informace mohou být poskytnuty a případně v jakém rozsahu.“

18) Srov. body 33-34 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 8 As 12/2015-46, č. 3310/2015 Sb. NSS. Obdobně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 1. 2016 čj. 5 A 210/2014.
19) Srov. zprávu o šetření veřejného ochránce práv ze dne 13. února 2023, sp. zn. 16221/2022/VOP, dostupná <https://www.ochrance.cz/eso/>
20) Srov. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 7. 2021 čj. 15 A 44/2019-68.
21) Srov. zpráva o šetření ochránce ze dne 11. února 2013, a závěrečné stanovisko ochránce ze dne 15. srpna 2013, sp. zn. 7246/2012/VOP, dostupné <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/1928> Závěry šetření publikovány také zde: <https://www.mvcr.cz/clanek/poskytovani-informaci-o-prestupcich-verejne-cinnych-osob.aspx>
22) Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2015, čj. 2 As 196/2014-28.

bránit zaměření hledáčku veřejné kontroly i na konkrétní důvody, jimiž správní orgán podepřel své rozhodnutí o odložení věci podezření ze spáchaní přestupku podle zákona o střetu zájmů.“

Nejvyšší správní soud dále připustil **poskytnutí informace o výtce vydané vůči žalobci jako předsedovi krajského soudu** v souvislosti se zjištěnými nedostatky ve výkonu funkce žalobce jako předsedy krajského soudu.²³⁾ K témuž závěru dospěl i v případě **poskytování informací o činnosti kárné komise (kárného senátu) v souvislosti s rozhodováním o právech a povinnostech kárně obviněného advokáta.**²⁴⁾

Zveřejňování poskytnutých profesních údajů

Umístění poskytnutých osobních údajů na web neomezeně přístupný třetím osobám, který provozuje konkrétní osoba a podléhající její kontrole (daná osoba je schopna ovlivnit obsah a udržovat tyto údaje přístupnými), je zpracováním osobních údajů²⁵⁾ a jako takové musí být zákonné.²⁶⁾

Poskytnuté profesní údaje musí povinný subjekt zveřejnit

Zákon o svobodném přístupu k informacím ukládá povinným subjektům, aby poskytnuté informace zpřístupnily prostřednictvím svých webových stránek, a to do 15 dní od poskytnutí informace.²⁷⁾ Zveřejnění poskytnutých osobních údajů sleduje stejný účel jako samotné poskytnutí informace žadateli na žádost, tj. kontrolu veřejné správy a činnosti zaměstnanců veřejné správy. Za předpokladu, že povinný subjekt při poměrování střetu práva na informace a práva na soukromí konkrétní úřední osoby vyhodnotil na základě testu proporcionality, že převažuje zájem na poskytnutí osobních údajů žadateli, pak zřejmě převáží i veřejný zájem na zpřístupnění této informace veřejnosti (jejím zveřejněním). Zveřejnění profesních údajů je při splnění těchto podmínek nezbytné ke splnění právní povinnosti ve smyslu článku 6 odst. 1 písm. c) obecného nařízení o ochraně osobních údajů.

Může poskytnuté profesní údaje zveřejnit i žadatel?

Žadatel o informace se v okamžiku, kdy disponuje osobními údaji úředních osob, které získal ke své žádosti o informace, stává jejich správcem a pro další zpracování (nebude-li uskutečněno výhradně pro osobní potřebu tzv. „do šuplíku“) potřebuje právní titul. Může se při dalším šíření opřít o týž právní titul jako v případě poskytnutí informací? Je pro naplnění oprávněných potřeb veřejnosti dle článku 6 odst. 1 písm. f) obecného nařízení o ochraně osobních údajů „nezbytné“ také jejich zveřejnění (šíření) žadatelem? Nebo postačí, že poskytnuté osobní údaje zveřejnil již povinný subjekt?

Nezbytnost dalšího zpracování (zveřejňování poskytnutých osobních údajů o příjemcích veřejných prostředků) dovodila judikatura²⁸⁾ v případě žadatelů, kteří plní roli společenského hlídacího psa: „Podmínkou pro naplnění role tzv. „společenského hlídacího psa“ tedy je, aby si žadatel jemu dříve poskytnuté informace (zde o příjemcích veřejných prostředků) nenechal výlučně pro sebe a svou vlastní soukromou potřebu, nýbrž s nimi veřejně „pracoval“ (typicky s nimi seznamoval veřejnost, komentoval je apod.). Prezentování těchto informací veřejnosti by na jednu stranu nemělo být zcela nahodilé, naprosto nesystematické a výhradně sporadické.“ Pokud soud dále připouští, že je „v zájmu demokratické společnosti umožnit tisku vykonávat svoji nepostradatelnou roli veřejného „hlídacího psa“ v rozšiřování informací o věcech veřejného zájmu, stejně jako umožnit nevládním organizacím kontrolujícím stát a dalším subjektům vykonávat obdobnou činnost,“ znamená to, že tak může činit každý žadatel a že je tato aktivita obecně vítaná; čím více je vykonávána systematictější, tím více je „přídáním hodnotou“? Nebo se zveřejňování poskytnutých osobních údajů očekává jen od vybraných subjektů a role „běžného“ žadatele končí v okamžiku, kdy informaci získá „pro sebe“?

Osobně se domnívám, že na kontrole veřejné moci se může podílet každý dle svého uvážení. Role žadatele při výkonu veřejné kontro-

ly nemusí vždy skončit obdržetím informací. Zveřejňování poskytnutých informací může být v souladu s účelem, na základě něhož jsou poskytovány.²⁹⁾ Získávat a šířit informace o věcech veřejného zájmu by nemělo být umožněno jen „VIP žadatelům“. Ostatně i Ústavní soud připustil³⁰⁾, že „rolí tzv. „společenského hlídacího psa“ mohou naplňovat i jednotlivci (např. nejrůznější političtí aktivisté, blogeři či jinak se o veřejné záležitosti zajímající lidé), kteří relativně koncentrovaně (ať už v dlouhodobějším časovém horizontu, nebo v širším záběru „hlídaných“ povinných subjektů) do veřejného prostoru jakýmkoli kvalifikovaným způsobem vnášejí informace či názory ohledně fungování veřejného života, díky čemuž o nich může být zahájena a vedena diskuse, případně se s nimi širší veřejnost alespoň může seznámit.“

Veronika Gabrišová

Autorka pracuje v Kanceláři veřejného ochránce práv, je vedoucí odboru veřejného pořádku a místní správy, pověřenkyní pro ochranu osobních údajů a členkou rozkladové komise Úřadu pro ochranu osobních údajů.

23) Srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2022 čj. 17 A 119/2021-39.

24) Soud dovodil, že je třeba na členy kárné komise ČAK nahlížet, podobně jako na soudce, na veřejně činné osoby, o jejichž rozhodnutích může být veřejnost informována podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Podle názoru Nejvyššího správního soudu tak advokáti, kteří se nechají zvolit do tohoto orgánu žalované, mohou předvídat, že informace o jejich působení v kárné komisi může být veřejnost informována. Zároveň výkon jejich veřejné činnosti jakožto členů kárné komise nelze považovat za součást soukromého života, který podléhá přísné ochraně dle čl. 10 odst. 2 (srov. např. náleží Ústavního soudu ze 15. 5. 2012, sp. zn. II. ÚS 171/12), spíše jde o součást profesionálního, resp. až veřejného života daných advokátů, v které se ochrana soukromého života uplatní pouze velmi omezeně (srov. též rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva z 8. 11. 2016, Magyar Helsinki Bizottság proti Maďarsku, č. 18030/11, body 193 až 195). Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2018 čj. 4 As 330/2018.

25) Jak vyložil Soudní dvůr Evropské unie ve věci trestního řízení C-101/01 Lindqvist, zveřejnění osobních údajů je jejich zpracováním: „vedení informací na internetové stránce znamená dle současné

používaných technických a počítačových postupů uložení této stránky na server a nezbytné úkony pro zpřístupnění této stránky osobám, které se připojily na internet. Tyto úkony se přinejmenším zčásti provádějí automatizovaně. ... Úkon, který spočívá v tom, že se na internetové stránce odkáže na různé osoby, které jsou identifikovány buď svým jménem, nebo jinými prostředky, například telefonním číslem nebo údaji o pracovních poměrech a zálibách, je zcela nebo částečně automatizovaným zpracováním osobních údajů.“ Srov. dále rozsudek ESD ve věci C-212/13 František Ryneš proti Úřadu pro ochranu osobních údajů, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 As 113/2012 – 133, rozsudek ze dne 17. 7. 2018, čj. 3.

26) Srov. čl. 5 odst. 1 písm. a) a článek 6 Obecného nařízení o ochraně osobních údajů.

27) Srov. § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím.

28) Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2020, čj. 2 As 88/2019-29.

29) Srov. zásadu účelového omezení zpracování ve smyslu článku 5 odst. 1 bod b) Obecného nařízení o ochraně osobních údajů.

30) Ve svém platovém nálezu (tj. nálezu ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1378/16), potvrzeném v nálezu ze dne 3. 4. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1200/16.

Zveřejnění osobních údajů v souvislosti s (ne)placením daní

V článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod je zakotveno právo na respektování rodinného a soukromého života. Ve více než 20 státech, které k Úmluvě přistoupily, místní předpisy umožňují, někdy dokonce přímo nařizují, aby daňové úřady zveřejnily údaje o některých kategoriích daňových poplatníků. Typicky těch, kteří dluží na daních, dopustili se daňového podvodu atd.

Jedním z těchto států je Maďarsko. A právě stížnost maďarského občana na zveřejnění jeho osobních údajů v souvislosti s (ne)placením daní řešil Evropský soud pro lidská práva (ESLP). Velký senát ESLP v rozsudku v kauze L.B. proti Maďarsku, stížnost č. 36345/16 ze dne 9. března 2023, konstatoval porušení článku 8 Úmluvy. Jaký má jeho poněkud opatrně formulovaný závěr význam pro praxi obecně a pro Českou republiku zvláště?

Zveřejňování osobních údajů daňových dlužníků v Maďarsku

Podle maďarského práva daňové úřady mohou, resp. od roku 2006 dokonce musí zveřejnit základní identifikační údaje daňových poplatníků (jméno a bydliště, resp. název a sídlo), fyzických i právnických osob, které dluží na daních nad stanovený limit. V době relevantní pro posuzovaný případ byl limit stanoven na 10 milionů forintů (zhruba 620.000 korun dle aktuálního kurzu) po dobu delší než 180 dní.

Pan L.B. tuto hranici překonal. A to poměrně výrazně. Daňové úřady došly v roce 2013 k závěru, že pan L.B. na daních dluží více než 290 milionů forintů, cca 18 milionů českých korun. A protože dlužil déle než 180 dní, úřady jeho jméno, adresu a informaci o tom, že je daňovým dlužníkem, zveřejnily na internetu.

Aby toho nebylo málo, informace o daňových dlužnících převzaly další maďarské webové stránky. Na nich byly na mapě červené body označující místa, kde bydlí nebo podnikají osoby s výraznějším dluhem na daních. Po kliknutí na každý bod se i na těchto dalších stránkách zobrazily základní identifikátory. V případě pana L.B. tedy jeho celé jméno a adresu.

Maďarské soudy ani ESLP v první instanci nepomohly

Pan L.B., stěžovatel, se proti zveřejnění svých údajů bránil u maďarských soudů, ale neúspěšně. Soudy argumentovaly tím, že postup daňových úřadů je v souladu s místními zákony. Nepřiměřený zásah do stěžovatelových práv v jejich postupu neshledaly.

Proto se v roce 2016 obrátil na Evropský soud pro lidská práva. Ten o jeho stížnosti rozhodl už v roce 2021. Příslušný senát ESLP porušení práva na respektování rodinného a soukromého života v tomto případě neshledal. Argumentoval při tom velmi obdobně jako maďarské soudy. Zejména tím, že maďarské soudy postupovaly podle práva a že zásah do práv stěžovatele nebyl nepřiměřený.

Velký senát ESLP už porušení čl. 8 Úmluvy shledal

Pan L.B. trval na svém. Proto se obrátil na Velký senát ESLP. A, jak zde již na začátku zaznělo, velký senát porušení jeho práva na respektování rodinného a soukromého života v tomto případě shledal.

Jak k tomuto závěru, odlišnému od původního rozsudku ESLP, velký senát došel?

Velký senát ESLP v komentovaném rozsudku po tradičním shrnutí relevantní legislativy citoval několik pro tuto kauzu důležitých rozsudků Soudního dvora Evropské unie. Rozsudků, které se zabývají právě zveřejňováním osobních údajů. Od již poměrně letitého judikátu Lindqvist¹⁾, kde Soudní dvůr EU konstatoval, že zveřejnění osobních údajů na internetu v zásadě vždy představuje jejich automatizované zpracování, až po velmi čerstvý rozsudek v kauze Lucemburského obchodního registru²⁾, ve kterém Soudní dvůr konstatoval, že neomezený přístup kohokoliv do evidence skutečných majitelů nepřiměřeně zasahuje do práv dotčených osob.³⁾

Na základě relevantních pravidel a principů pro zpracování osobních údajů, zejména ve formě jejich zveřejnění, a širokého výkladu pojmu soukromí a rodinný život, pak posuzoval stížnost pana L.B.

Nejprve konstatoval, že k zásahu do jeho práva na rodinný a soukromý život došlo. Jeho osobní údaje (jméno, adresa bydliště) byly zveřejněny, navíc v negativním kontextu jako někoho, kdo dluží na daních. Toto konstatování samo o sobě neznamená porušení Úmluvy, protože její čl. 8 odst. 2 uvádí, že do práva na rodinný a soukromý život lze zasahovat jen na základě zákona, a pokud je to v demokratické společnosti nezbytné pro národní či veřejnou bezpečnost, hospodářský blahobyt, rovněž z hlediska ochrany zdraví nebo morálky ochrany práv a svobod dalších osob.

Velký senát ESLP tedy musel posoudit, jestli zásah do práv stěžovatele byl v souladu se zákonem, resp. jestli daný maďarský zákon, na jehož základě toto zveřejnění osobních údajů probíhalo, splňoval podmínky uvedené v předchozím odstavci.

1) Rozsudek ze dne 6. listopadu 2003, věc C-101/01.

2) Rozsudek ze dne 22. listopadu 2022, věc C-37/20 a C-601/20.

3) K tomu blíže viz Nonnemann, F. Konec evidence skutečných majitelů? Publikováno na Epravo.cz (dostupné na <https://www.epravo.cz/top/clanky/konec-evidence-skutecnych-majitelu-115685.html>).

Podmínka zákonnosti byla v tomto případě splněna, protože daňové úřady postupovaly v souladu s maďarskými zákony.

Podmínku veřejného zájmu na zásahu do práva na rodinný a soukromý život je podle ESLP a jeho předchozí judikatury nutno vykládat flexibilně, s ohledem na konkrétní zásah. Maďarská vláda v řízení argumentovala tím, že zveřejnění základních informací o významných daňových dlužnících je prováděno ve veřejném zájmu, konkrétně pro podporu hospodářského blahobytu. Cílem je odradit daňové poplatníky od toho, aby se vyhýbali svým daňovým povinnostem. Velký senát ESLP dospěl k závěru, že tento cíl je obecně legitimní, v souladu s požadavky Úmluvy.

Problém nastal u třetí podmínky, podmínky nezbytnosti zásahu. Velký senát ESLP se zabýval zejména tím, zda maďarský zákonodárce při přijetí příslušných předpisů dostatečně zvažoval a poměřoval význam obou dotčených zájmů, veřejného zájmu na zajištění hospodářského blahobytu a práva na respektování rodinného a soukromého života dotčených osob. ESLP konstatoval, že maďarský zákonodárce toto poměření neprovedl, resp. že Maďarsko jej při řízení v dostatečné míře nedoložilo. Nedoložilo, že by se parlament zabýval tím, proč mají být údaje zveřejněny právě v tomto rozsahu a jak aplikovalo princip minimalizace zpracování osobních údajů.

Právě pro nesplnění či nedoložení splnění této podmínky, resp. jejího dostatečného posouzení a zvážení obou konkurujících si veřejných zájmů v rámci legislativního procesu, Velký senát ESLP došel k závěru, že podmínka nezbytnosti v tomto případě nebyla naplněna. Z toho vyplývá, že zásah do práva na respektování rodinného a osobního života stěžovatele nebyl legitimní a že došlo k porušení jeho práv dle čl. 8 Úmluvy.

Nesplnění jen jedné podmínky?

Závěr o porušení čl. 8 Úmluvy byl přijat většinou ze 15 soudců ze 17.

Považuji za vhodné stručně upozornit i na doplňující stanovisko jednoho ze soudců, který sice s porušením uvedeného ustanovení Úmluvy souhlasil, vyslovil ale výrazné výhrady k jeho odůvodnění.

Soudce Egidijus Kūris, bývalý předseda litevského ústavního soudu, zpochybnil důvod pro vyslovení závěru o porušení čl. 8 Úmluvy. Uvedl, že Velký senát ESLP svůj závěr opírá o nedostatečné doložení toho, že by maďarský zákonodárce při přijímání příslušných předpisů dostatečně zvážil oba dotčené zájmy, a odůvodnil rozsah takto zveřejňovaných osobních údajů. Podle názoru soudce Kūrise totiž v tomto případě zveřejnění osobních údajů, zejména bydliště daňového hříšníka, není ve veřejném zájmu, resp. dotčený zájem na hospodářském blahobytu nemůže sám o sobě odůvodnit zveřejnění osobních údajů v posuzovaném rozsahu. Zájem a zvědavost veřejnosti nemohou podle jeho názoru převážet ochranu rodinného a osobního života lidí.

Ve svém doplňujícím stanovisku soudce Kūris uvádí, že nesohlasí s tou částí odůvodnění rozsudku, ze které vyplývá, nebo by mohlo vyplývat, že zveřejnění jmen a adres bydliště daňových dlužníků by mohlo být v souladu s úmluvou. Jen kdyby se národní zákonodárce lépe vypořádal, a lépe dokumentoval, posouzení zásahu do obou dotčených práv. Podle soudce Kūrise by však takovéto posouzení mělo v zásadě vždy dopadnout v neprospěch zveřejnění těchto údajů.

Co to znamená pro Českou republiku?

Jaký je praktický dopad tohoto rozsudku Velkého senátu ESLP pro Českou republiku?

Přímý dopad má podle mého názoru především na zákonodárce, tedy Parlament. Již od roku 2013 je součástí Legislativních pravidel vlády povinnost při přípravě nových zákonů posuzovat dopady do soukromí dotčených osob. Bohužel, praxe ukazuje a dozorový orgán, Úřad pro ochranu osobních údajů, v legislativním procesu nezděrně kritizuje, že toto posouzení je někdy prováděno stručně, formálně nebo věcně nesprávně.

Úřad pro ochranu osobních údajů v březnu tohoto roku vedl veřejnou konzultaci k připravovanému metodickému doporučení pro legislativní posouzení dopadů na ochranu osobních údajů. Doporučení reflektuje i čl. 35 odst. 10 obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR), podle kterého správce posouzení vlivu na ochranu osobních údajů provádět nemusí, pokud je dané zpracování prováděno na základě zákona a součástí jeho přípravy bylo právě provedení této analýzy zákonodárcem.

Co tedy rozsudek říká? Pokud zákonodárce při přijímání zákona dostatečně neposoudí a nezdůvodní přiměřenost a nezbytnost zásahu do soukromí, kterou nově zaváděné či upravované zpracování představuje, může být tento jeho postup napaden u soudu. Pokud bychom aplikovali závěry ESLP striktně, tak bychom mohli říci, že zákon zakládající agendu, u které lze konstatovat, že zasahuje do rodinného a soukromého života lidí, např. protože zahrnuje zpracování jejich osobních údajů ve větším rozsahu, zpracování citlivých kategorií údajů či zveřejnění některých osob-

ních údajů, který toto posouzení (v důvodové zprávě) postrádá, je v rozporu s Úmluvou, resp. dané zpracování představuje porušení čl. 8 Úmluvy.

V tomto kontextu je potěšitelné, že Legislativní pravidla vlády toto posouzení vyžadují. A metodické doporučení ÚOOÚ může výrazně napomoci tomu, aby posouzení vlivu na ochranu soukromí při přípravě nové legislativy odpovídalo všem požadavkům a principům ochrany dat. Tím bude zároveň zajištěno, že do práva na rodinný a osobní život nebude zasahováno nepřiměřeně, a zároveň se tím sníží riziko, že Česká republika u ESLP v obdobném sporu prohraje.

Legislativní pravidla vlády se však vztahují pouze na přípravu legislativy na vládní úrovni. Zákony schvalují a mohou i předkládat či měnit také zákonodárci. Jednací řád Poslanecké sněmovny ani Senátu však povinnost posuzovat dopad návrhů zákonodárců do soukromí neupravuje. Na to ostatně poukazuje i dostupná verze metodiky ÚOOÚ. V kontextu komentovaného rozsudku Velkého senátu ESLP tedy nezbyvá než se připojit k apelu ÚOOÚ, aby i zákonodárci změnili své jednací řády a doplnili do nich povinnost posuzovat, a dokumentovat, zásah svých návrhů do soukromí lidí.

A dopad na soukromoprávní osoby, zejména správce osobních údajů?

Pokud u větších, významnějších, rizikovějších zpracování založených na zákoně spoléhají na DPIA provedenou zákonodárcem, měli by ji skutečně přečíst, analyzovat a udělat si alespoň základní úvahu, jestli DPIA ob stojí a odpovídá požadavkům GDPR. Pokud ne, je jistě vhodné provést vlastní posouzení vlivu s ohledem na specifika zpracování v prostředí daného správce, ač § 10 zákona o zpracování osobních údajů říká něco jiného. Jen tak sníží riziko nepřiměřeného zásahu do práv osob, jejichž údaje budou zpracovávat, se všemi negativními důsledky, které to pro dané osoby, ale i správce osobních údajů jako takové, může mít.

František Nonnemann

Autor je právník. Je také členem Výboru Spolku pro ochranu osobních údajů

Cloudové služby – výsledky šetření z akce evropského sboru pro ochranu údajů

V říjnu 2020 Evropský sbor pro ochranu údajů (EDPB) zřídil koordinované vymáhání práva (CEF) s cílem zefektivnit vymáhání a spolupráci mezi dohledovými orgány (SA). V roce 2021 se pak zaměřil na cloudové poskytovatele a jejich využívání ve veřejném sektoru. V letošním roce, konkrétně 17. ledna, vydal Evropský sbor pro ochranu údajů zprávu z výsledků šetření. Co se v ní uvádí?

Zpráva obsahuje zjištění ze šetření z roku 2021 až 2023, různá doporučení a připomíná práva a povinnosti zpracovatele v souvislosti s využíváním cloudových služeb. Dále také seznam rozhodnutí nebo jiných typů opatření, která již na vnitrostátní úrovni v oblasti cloud computingu přijalo několik dohledových orgánů. Nakonec se v ní diskutuje o zpracování telemetrických dat a auditování.

Informuje o častém výskytu problémů v předmluvní fázi týkající se provádění posouzení dopadu na ochranu údajů (a/nebo posouzení rizik) a role stran. Pokud jde o smlouvy s poskytovatelem cloudových služeb (CSP), byly identifikovány problémy s absencí smluv a obtížností vyjednat zakázku šitou na míru, stejně jako znalost nebo kontrola dalších zpracovatelů ze strany veřejných orgánů. Kromě toho se objevují problémy související s mezinárodními převody a přístupem zahraničních veřejných orgánů.

Závěr zprávy je takový, že s ohledem na možnou citlivou povahu a velké množství údajů zpracovávaných veřejnými orgány je nezbytné, aby základní právo na ochranu osobních údajů bylo zaručeno všemi orgány veřejné správy. Evropský výbor pro ochranu údajů (EDPB) proto zdůrazňuje, že je třeba, aby veřejné orgány při používání cloudových produktů nebo služeb jednaly v plném souladu s GDPR. V tomto ohledu zpráva také poskytuje seznam bodů, kterým by zúčastněné strany měly věnovat pozornost a vzít je v úvahu při uzavírání dohod s poskytovatelem cloudových služeb (CSP). Tyto body pak dále ve své zprávě rozvádí:

- Provedení DPIA;
- Zajistit, aby role zúčastněných stran byly jasně a jednoznačně určeny;
- Zajistit, aby CSP jednal pouze jménem a podle zdokumentovaných pokynů veřejného Orgánu, a identifikovat jakékoli možné zpracování CSP jako správce;
- Zajistit, aby byl možný smysluplný způsob, jak vznést námitky proti novým dalším zpracovatelům;
- Zajistit, aby osobní údaje byly určeny ve vztahu k účelům, pro které jsou zpracovávány;
- Podporovat zapojení pověřence;
- Spolupracovat, domlouvat se s ostatními veřejnými orgány při vyjednávání s CSP;
- Provést přezkoumání, aby se posoudilo, zda je zpracování prováděno v souladu s DPIA;
- Zajistit, aby zadávací řízení již počítalo se všemi nezbytnými požadavky k dosažení souladu s GDPR;
- Zjistit, které přenosy mohou probíhat v rámci běžného poskytování služeb, a v případě zpracování osobních údajů pro vlastní obchodní účely CSP zajistit, aby byla dodržena ustanovení kapitoly V GDPR, a to také tím, že v případě potřeby určí a přijme doplňující opatření;
- Analyzovat, zda by se na CSP vztahovaly právní předpisy třetí země a vedly by k možnosti řešit žádosti o přístup k údajům uloženým CSP v EU;
- Pečlivě prozkoumat a v případě potřeby znovu projednat smlouvu;
- Ověřit podmínky, za kterých je veřejný subjekt oprávněn provádět audity a může k nim přispívat, a zajistit, aby byly zavedeny.

Daniel Stuchlík

Pověřence pro ochranu osobních údajů.

SMS ČR Vzdělávání > www.smscr.education/

Datum a čas	Téma / Přednášející
1. 6. 13:00–15:00	Nová digitální legislativa EU a její vliv na zpracování osobních údajů / Vladan Rámiš
8. 6. 13:00–15:00	Vztah školy a zákonných zástupců / JUDr. Mgr. Eva Janečková
14. 6. 14:00–15:00	Dohody ve světle novely zákoníku práce / JUDr. Mgr. Eva Janečková
16. 6. 10:00–11:00	Místní energetické koncepce II / Mgr. Michal Svoboda, MSc.
22. 6. 13:00–15:00	Spisová služba a archivnictví pro školy / Mgr. Hana Brzobohatá

DPO PRO. Ročník III, číslo 5. Vychází každého 28. dne v měsíci v Praze. Cena ročního předplatného činí 1 990 Kč bez DPH. Vydávají SMS-sluzby s. r. o. se sídlem V Rovínách 40, 140 00 Praha 4-Podolí, IČ: 067 84 771. Adresa redakce: Národní 41, 110 00 Praha 1-Staré Město. Webové stránky: <https://www.dpopro.cz>. Minimální rozsah 12 stran A4. Evidenční číslo: MK ČR E 24123. ISSN 2695-1363. Šéfredaktorka: JUDr. et Mgr. Eva Janečková, eva.janeckova@sms-sluzby.cz. Redakční rada: JUDr. et Mgr. Eva Janečková, Ing. Mgr. Oldřich Kužílek, Ing. Michal Merta, MBA, MSc., LL.M., JUDr. Adam Furek. Jazyková redakce: Marie Machačová. Předplatné: Magdalena Komárková, magdalena.komarkova@sms-sluzby.cz, tel.: +420 723 644 867. Grafické práce: Studio Matrix. Redakční uzávěrka: 25. 5. 2023. Autorská práva vykonává vydavatel. Jakékoliv užití částí nebo celku, zejména rozmnožování a šíření jakýmkoli způsobem (mechanickým nebo elektronickým) i v jiném než českém jazyce bez písemného svolení vydavatele, je zakázáno. Redakci nevyžádané příspěvky se nevracejí. © 2023 SMS-sluzby s. r. o.